Türkiye'de Buluşun Korunma Temel Koşulları ve Bilgisayar Programlarının Bu Açıdan Hukuki Durumu

Oktay Korucu
Okan Üniversitesi, Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri Bölümü, İstanbul
oktay.korucu@okan.edu.tr

Özet: İnsanoğlunun hayatı tarih boyunca icat edilmiş buluşlar sayesinde daha yaşanabilir hal almıştır. İlk başlarda yapılan buluşlar hayatımızı kolaylaştırmasına karşın sonrasında bazı sorunlarıda beraberinde getirmiştir. Yapılan buluşların izinsiz çoğaltılması, kullanılması vs. gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan problemleri çözmek ve buluş yapanların haklarını korumak için bazı önlemler alınmaya başlanmıştır. Bunlardan biri buluşun patentlenmesidir. Bir buluşun patentlenebilmesi için yapılan veya ortaya çıkan ürünün buluş olup olmadığına karar verildikten sonra patent işlemlerine başlanması gerekmektedir. Son yıllarda patent olayları teknolojik ürünler üzerinde de tartışılmaya başlandı. Bunlardan biriside bilgisayar programları oldu. Bilgisayar belirli komutlara göre veri işleyen ve depolayan bir makinedir [1]. Teknolojinin gelişmesi ile beraber bilgisayarlar her eve televizyon veya telefon gibi girip hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmaya başlamıştır. Bilgisayar sayesinde günlük hayatımızdaki işler kolaylaşmıştır. Hayatımızı kolaylaştıran bilgisayarın tek başına kullanılması değil bilgisayarla birlikte kullanılan bilgisayar programları ve yazılımlarıdır. Fakat bilgisayar programları aynı zamanda birçok sorunuda beraberinde getirmektedir. Yapılan yazılımların izinsiz kullanımı, çoğaltılması ve lisans problemlerini de beraberinde getirmiştir. Bu çalışmaların hukuki olarak korunması gerekmektedir. Yapılan hukuki düzenlemeler ile bilgisayar programları fikir ve sanat eserleri hukuku kapsamında korunmaya başlanmıştır. Peki, yapılan her bilgisayar programının fikri ve sanat eserleri hukuku çerçevesinde korunması uygunmudur? Bilgisayar programları buluş çercevesinde değerlendirilip patentle korunma kapsamına alınabilir mi? Bu yazıda bu sorunun cevabı aranmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Patent, bilgisayar programları, bilgisayar programlarının patenti, buluş

Protection Conditions of The Invention in Turkey and Computer Programs The Legal Status in This Perspective

Abstract: Throughout history, by means of invention human beings life has become more comfortable. Although some inventions improve human beings life, those inventions have brought some problems in our life. For example; copyright problems or using of unauthorized etc. In order to solve these problems, some measures have been taken. One of them is taking a patent for inventions. In order to take a patent for inventions firstly we must a thing that is an inversiton or not. In recent years, taking patent for technological inventions such as computer software has been discussed. Computer is a machine which is processing and storing data according to specific commands. With the advent of technological developments, computer has started to become indispensable part of human beings as phone or television. By means of computer, daily life become more comfortable. Human beings life become more comfortable with the help of using computer and computer software together. However, this situation causes some problems such as licence problems of software. Because of this reason, computer software is protected by law. With the legal regulation of law, computer programs have started to protect under law of intellectual property rights. Is it suitable for

protecting computer programs with law of intellectual property rights? Can computer programs be protected with patent? The answer of questions can be founded in this essay.

Key Words: Patent, computer software, software patent, inventions

1. Buluş Nedir

Buluş birçok anlama gelmektedir. Bunlardan bir kaçı;

- Bilimsel araştırmalar veya rastlantı sonucunda insanoğlunun o güne değin bilmediği yeni bir mal, üretim yöntemi/tekniği ya da yeni bir madde veya malzeme gibi herhangi bir şeyin ortaya çıkarılması [2].
- Bilinen bilgilerden yola çıkarak daha önce bilinmeyen yeni bir bulguya ulaşma ya da yordam geliştirme [3].

(Teknik) bir problem için getirilen teknik çözümlere **buluş** denir. Buluşlar bizim hayatımızın her noktasında olabilir. Ör: tarım, sanayi, eğitim vs. Buluşlar hayatımızın her noktasında olduğu için hayatımızı kolaylaştırmıştır. Buluş kavramıyla birlikte buluş yapanların ürün üzerinde haklarını korumak için patent kavramına gidildi.

2. Patent Nedir?

Buluş için buluş yapan kişiye devlet tarafından tanınan imtiyazdır [4]. Bir buluş için patent alan kişinin izni olmadan başkalarının buluşu üretmesi, kullanması veya satması yasaktır. Patent sahibi buluşuyla ilgili tüm haklara sahiptir. Böylece, ürünleri veya buluşlarıyla ilgili patente sahip olan kişilerin hakkı devlet tarafından korunmaktadır.

3.1. Türkiye'deki Patent Türleri [5]

1**.** İncelemeli Patent – 20 Yıl
2**.** İncelemesiz Patent – 7 Yıl
3**.** Faydalı Model – 10 Yıl

3.1.1 İncelemeli Patent [6]

Burada incelenen kriterler daha uzun sürer. Bu kriterler buluş için geçerli olan kriterlerdir.

Bunlar;

- Yenilik,
- Teknik basamak
- Sanayide uygulanabilirlik.

Eğer patent almaya hak kazanan ürün 20 yıl boyunca korunur.

3.1.2 İncelemesiz Patent

Bunlar mali bakımdan kısıtlı kurumların veya sahışların başvurduğu patent türüdür. Patent için inceleme ve karar verme süresi daha hızlıdır. Ürünün korunma süresi 7 yıldır. 7 Yıl sonunda bu süre uzatılabilir.

3.1.3 Faydalı Model

Sanayide uygulanan buluş sahiplerine ürünü üretme ve pazarlama hakkı verilmektedir. Temel amaç küçük ve orta ölçekli sanayi kuruşlarının geliştirdikleri küçük buluşları korumak ve buluş yapmak için özendirmektir. Bu patent türü için araştırma ve inceleme yapılmaz. Ürünün korunma süresi 10 yıldır. 10 yıl sonunda ürünün patent süresi uzatılmaz.

3.1.3.1 Faydalı Model Korunmasının Şartları [7]

1-)Yenilik: buluş başvurusu tarihinden önce kimsenin yapılan buluşu yazılı olarak bir yerde açıklamaması veya kullanmaması gerekmektedir. Eğer bu şartları sağlamıyorsa buluş için yeni kavramını kullanamayız.

2-)Sanayiye uygulanabilir olma: yapılan buluş, sanayinin herhangi bir dalında (tarım dahil) üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte olmalıdır.

3-)Teknik Basamak: buluş teknik basamak içermesede 1 ve 2 numaralı basamakları içeriyor ve dünyada daha önce yapılmış örneği yoksa faydalı model olarak tescillenir.

3.1.3.2 Faydalı Model Belgesi İle Korunmayacak Buluşlar ve Konular [8]

Usuller ve usuller sonucu elde edilen ürünler

ile kimyasal maddeler hakkında faydalı model belgesi verilmez. Usuller ve kimyasal maddeler ancak patent belgesiyle korunabilir.

3.2. Patentin Yararları

Patent hem buluşu yapanlara hem de insanlık için büyük faydası vardır. Buluşu yapan insanlar için faydası;

- Başka kişiler patentli ürünleri sahibinin izni olmadan kullanamaz,
- Çoğaltamaz veya
- Üçüncü şahıslara satamazlar.

İnsanlık için faydası;

- Sanayinin gelişmesi
- Bilimin ve bilimsel araştırmaların gelişmesi
- Kalite ürünlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Patentin insanlık için bu kadar fayda sağlamasının sebebi; patent almış bir ürünün tüm teknik özellikleri teknik detayları yayınlanır. Böylece diğer insanlar teknik özelliklerine sahip bir ürünün daha iyisini yapmak için gayret içinde olmalarıdır [9].

3.3. Buluşa Patent Verilmesi için Gereken Kriterler

Yapılan veya ortaya çıkan her yenilik buluşa ***patent verilmesi için bazı kriterler*** vardır. Bu ***kriterler kısaca;***

i. Kanun Hükmünde Kararname 551,

7. Maddesi göre;

- Tekniğin bilinen durumu, patent başvurusunun yapıldığı tarihten önce, buluş konusunda dünyanın herhangi bir yerinde toplumca erişilebilir yazılı veya sözlü tanıtım, kullanım veya bir başka yolla açıklanan bilgilerden oluşur.
- Patent başvurusu tarihinde veya bu tarihten sonra yayınlanmış olan ve patent başvurusu tarihinden önceki tarihli Türkpatent ve faydalı model belgesi başvurularının yayınlanan ilk metinleri tekniğin bilinen durumuna dâhildir.

Kanun Hükmünde Kararname 551'in 7. Maddesine göre; Buluşun ***yenilik getirmesi*** lazım. Önceden bu buluşun ***birisi tarafından bulunmaması*** gerekir.

ii. Kanun Hükmünde Kararname 551,

10. Maddesi göre;

Madde 10 - Buluş, tarım dâhil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte ise, sanayiye uygulanabilir olduğu kabul edilir. Kanun Hükmünde Kararname 551'in 10. Maddesine göre; Buluşun ***sanayide uygulanabilir olma özelliğine sahip olması gerekir.***

iii. Kanun Hükmünde Kararname 551,

9. Maddesi göre;

Madde 9 - Buluş, ilgili olduğu teknik alandaki bir uzman tarafından, tekniğin bilinen durumundan aşikar bir şekilde çıkarılamayan bir faaliyet sonucu gerçekleşmiş ise, tekniğin bilinen durumunun aşıldığı kabul edilir.

Kanun Hükmünde Kararname 551'in 9. Maddesine göre; Buluşun **Tekniğin Bilinen Durumunun Aşılması**

3.4. Faydalı Model ve Patent Belgesi Arasındaki Farklar

Patent Belgesi	**Faydalı Model**
Yenilik kriteri aranır	Yenilik kriteri aranır
Sanayide uygulanabilir olması gerekir	Sanayide uygulanabilir olması gerekir
Teknik yönünün aşılması	Teknik yönünün aşılmasına gerek yok
Verilen Patentin süresi 20 yıldır	Verilen belgenin süresi 10 yıldır
Patentin tescil süresi yaklaşık 3 yıl sürmektedir.	Faydalı modelin tescil süresi 10 -12 ay sürmektedir.

3.5. Buluş Olarak Değerlendirilmeyenler Nelerdir? [10][11]

Avrupa Patent Sözleşmesinin 52. Maddesi ve KHK 551'in 6.Maddesine göre bazı yenilikler

veya ürünler buluş olarak değerlendirilmiyor

- Keşifler, bilimsel teoriler ve de matematiksel yöntemler,
- Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, ***bilgisayar yazılımları***,
- Zihni faliyetler, iş faliyetleri ve oyunlar ile bilgisayar programlarına ilişkin plan, kural ve yöntemler,
- Bilginin sunulması

Yukarıdaki maddeler Kültür Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğünce korunmaktadır.

3.6. Buluş Olduğu Halde Patent Alamayan Yenilikler [12]

a - Konusu kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar (örneğin insan hayatını doğrudan etkileyen ürünler, uyuşturucu ile ilgili ürünler patentle korunmazlar)

b - Bitki veya hayvan türleri veya önemli ölçüde biyolojik esaslara dayanan bitki veya hayvan yetiştirilmesi usulleri (Bitki türleri ülkemizde özel bir kanunla korunmaktadır. Bitki türlerinin tescil işlemi Tarım Bakanlığı'na Bağlı; Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.) patent alamazlar .

4. Bilgisayar Programlarının Kavramı ve Hukuksal Boyutu Nedir?

4.1. Bilgisayar Programı Kavramı

Bilgisayar programlarına için yazılım ibareside kullanılmaktadır. Yazılım [13]; "değişik ve çeşitli görevler yapma amaçlı tasarlanmış elektronik araçların, birbirleriyle haberleşebilmesini ve uyumunu sağlayarak, görevlerini ya da kullanılabilirliklerini geliştirmeye yarayan makina komutlarıdır." Genel olarak yazılımlar ikiye ayrılır;

a-) Sistem Yazılımları
b-) Uygulama Yazılımları

4.2. Yazılım Çeşitleri

a-) Sistem Yazılımları [14]: Kişiye veya kurumaların kullanımı için yazılan yazılımlar ile bilgisayarın donanımı arasında aracılık eden yazılımlardır. Bunlara işletim sistemi yazılımlarından olan Windows 7 ve Linux örnek olarak verilebilir.

b-) Uygulama Yazılımları [15]: Bu tür yazılımlarda ikiye ayrılır.

1. Genel Amaçlı Uygulama Yazılımları (Kişi veya kurumlarca kullanılan yazılımlardır. Örnek, Microsoft Office Programları).
2. Özel Amaçlı Uygulama Yazılımları (Kişilerin veya kurumların işlerini kolaylaştırmak için yapılmış yazılımlar. Örnek, Hastane Otomasyonları, e-okul yazılımı).

4.3. Bilgisayar Programlarının Hukuki Durumu Nedir?

Bilgisayar programlarının hukiki durumu son yıllardan en çok tartışılan konulardan birisidir. Bilgisayar programlarının korunmasına ilişkin hükümler FSHEK'deki hükümlerin [16] ışığında hazırlanmıştır.

Bilgisayar programlarının fikir ve sanat eserleri hukukuna göre korunurken, son zamanlarda bilgisayar yazılımlarına patent verilir mi? Konusu gündeme gelmeye başlamıştır.

5. Yazılımlara Patent Verilir mi?

Bilgisayar yazılımları, Avrupa Patent Sözleşmesinin 52. maddesine [17] ve 551 sayılı KHK'nın 6.c) Maddesi uyarınca [18], bilgisayar programlarınında aralarında bulunduğu edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, zihni faliyetler, iş faliyetleri ve oyunlar ile bilgisayar programlarına ilişkin plan, kural ve yöntemler buluş niteliğinde olmadıkları için patent verilemez. Bu tip yazılımlar Kültür Bakanlığı'na bağlı Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nce tescil edilerek koruma altına alınmakta ve Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre korunmaktadır. Fakat yapılan bir yazılım bilgisayarla kullanıldığı vakit teknik etki ve fayda getiriyorsa, yenilik içeriyorsa ve bir donanınımla [19] birlikte etkileşimli olarak çalışıyorsa bu yazılımlar için

dolaylı olarak patent alınıp korunabilir [20]. Çünkü bir ürünün patent alınabilmesi için buluş niteliğinde olması gerekmektedir. Bir ürünün buluş olarak sayılabilmesi gerekli şartlardan birisi ürünün teknik yönünde olmasıdır. Bu özellikler Avrupa Patent sözleşmesinin 42. Maddesinin 1. Fıkrasının a bendinde teknik bir alanla ilişki içerisinde olmalıdır ibaresi yer almaktadır. Aynı sözleşmenin 42. Maddesinin 1. Fıkrasının c bendinde buluşun teknik bir meseleyi ilgilendirmesi ibaresi ve 43. Maddesinin 1. Fıkrasının c bendinde bir ürünün korunabilmesi için teknik özelliklere sahip olunmalıdır ibareleri açıkca yer almaktadır.

Avrupa Patent Sözleşmesinin 52. Maddesinin 2. ve 3. Fıkralarında yer alan konulardan örnek; keşifler, bilimsel teoriler ve de matematiksel yöntemler, edebiyat ve sanat eserleri vs. teknik özelliklerden yoksun olduğunda bunlara patent verilemez. Fakat bu konulardan biri teknik özelliğe sahip olduğunda Avrupa Patent Sözleşmesinin 52. Maddesinin 3. Fıkrasında yer alan konu kapsamında "esasen patent verilemez" olarak kabul edilen bir konu olarak (as such) değerlendirilmez ve sonuçta EPC Madde 52 (2), (3) uyarınca "patent verilemez" olarak yorumlanamaz. Bir başka ifade ile, "patent verilebilir" olarak yorumlanabilir.

Örneğin, bir restoran kendilerine haftada üç gün öğlen yemeklerine gelen müşterileri için yüzde yirmiye varan indirimler uygulayacaktır. Bu yeni bir fikir olarak ortaya çıkmıştır. Fakat bu ***iş fikri için patent verilmez***. Eğer biz bu müşterilerin verisini tutan bir veritabanı tasarlayıp müşterinin hangi tarihlerde geldiğini, hangi yemekleri yediğini, ne kadar hesap ödediğini tutan bir yazılım tasarlarsak bu yazılım için patent alınabilir mi?

Avrupa Patent sözleşmesinin 52. Maddesinin 1. Fıkrasına göre yapılan her yenilik ve teknolojik ürüne patent verileceği belirtilmiştir. İş fikri öncelikle bilgisayar programına teknik olarak yenilik katmışmıdır ona bakalır. Teknik özellikler konunun uzmanı tarafından kolaylıkla çıkarılabilir mi ona bakılır (Avrupa Patent sözleşmesi Madde 56). Buluş yenilik getiriyormu ona bakılır (Avrupa Patent sözleşmesi Madde 54). Bu özellikler sonucunda ortaya çıkan yazılım bilgisayarla etkileşimi sonucu ortaya çıkan ürün bir farklılık getiriyorsa patent alınır. Yukarıdaki restoran örneğinde;

- İş fikrine patent verilmez
- Avrupa Patent sözleşmesinin 52. Maddesinin 2. ve 3. Fıkralarına göre bilgisayar programlarına patent verilmez.
- Avrupa Patent sözleşmesinin 56. Maddesine göre bir uzman tarafından kolaylıkla çözülebilecek bir teknik yapıya sahiptir.
- Yukarıda verilen gerekçelerden dolayı patent verilemez.

Yazılımla birlikte alınan patentlere örnekler [21];

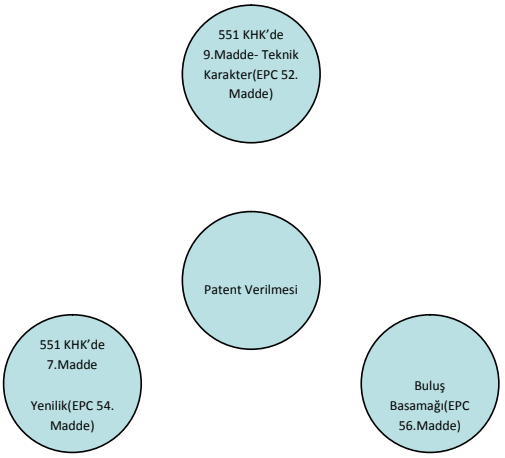
- Televizyonlarda Program Hatırlatmak İçin Bir Yöntem
- Kanal Taramaya İlişkin Bir Yöntem

Yazılımlarda algoritmalar çok önemlidir. Geliştirilen algoritmalar sayesinde yazılımda bir çok sorunun üstesinden geliyor. Yazılımda algoritmalarada patent alınabilir. Örneğin; google'nın arama motorunda kullandığı algoritma patentlidir. Fakat google bu arama motoru fikrini patentliyimez. Öyle bir durum olsaydı google'dan başka kimse arama moturu yapamazdı. Bu durumda fikirler için patent alınamaz. Fakat bu fikri harekete geçiren ortaya koyan ürünler veya algoritmalar için patent alınabilir. Bazı yazılımları yapabilmemiz için algoritmaların içerisinde matematiksel formüller kullanmak zorunda kalabiliriz. Fakat kullanılan matematik formülleri için patent alınamaz [22]. Bundan dolayı patent alan algoritmalar içindeki matematik formulleri başkaları tarafından da kullanılabilir. Eğer matematik formülleri için patent verilseydi yazılımlar geliştirme, inşaat sektörü, bankacılık sektörü gelişemezdi.

Yazılımda patentlemeden ziyade lisansla yoluna gidiliyor. Bir yazılım lisanslandığı zaman aynı etkiyi yaratacak yazılım, farklı kodlar veya

farklı yazılım platformları kullanılarak yapılabilir. Böylece bir yazılım farklı kaynak kodları kullanılarakta yapılmasının önü açılıyor. Yazılım lisansı sadece izinsiz olarak çoğaltılmasının veya satılmasının önüne geçiliyor. Fakat bir yazılım patentlendiği zaman o yazılımla ilgili tüm haklar yazılım sahibine geçtiği için aynı çözüm yolu ve tekniği kullanarak aynı etki yaratacak bir yazılım yapmanın önüne geçilmiş olunuyor. Bazı durumlarda bunu tekelleşmeye yol açabileceğinin bahsi üzerinde duruluyor.

5.1. Yazılımda Patent Alma Şartları

6. Sonuç ve Öneriler

Son yıllarda en çok tartışmaya açılan konulardan birisi bilgisayar yazılımlarının korunum şekilleridir. Bilgisayar programları patentlenemeyen buluşlar arasında yer aldığı için Avrupa patent sözleşmesinin 52. Maddesinin 2. ve 3. fıkralarına göre patentlenemez. Türkiye'de ise 551 KHK'nin 6-c maddesine göre bilgisayar programları yazılımlar Kültür Bakanlığı'na bağlı Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nce tescil edilerek koruma altına alınmakta ve Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre korunmaktadır. Bu çerçevede bilgisayar yazılımları lisans alınarak korunmaya çalışılmaktadır. Fakat bu koruma şeklide yazılımların direk olarak kopyalanıp, çoğaltılmasındanda öteye geçememektedir. Bu bağlamda bilgisayar yazılımlarının hukiken patentlenebilirliği üzerinde araştırmalar ve tartışmalar yapılmaktadır.

Patent tartışmaları Avrupa Patent Sözleşmesinin 52. Maddesinin 3. Fıkrasında yer alan bir ibare ile alevlenmiştir. 3. Madde "2 nci fıkra hükümleri, bu fıkrada belirtilen konu faaliyetlerle ilgili Avrupa patent başvurusu ve patentinin, yalnızca bu konu ve faaliyetlerle ilgili uzantısı patenlenebilirliğin dışında kalır." 3. Maddede yer alan ibare yorumlanırsa patentlemeyen konular arasında yer alan bilgisayar programlarının teknik yönü varsa yoruma açık bir şekilde patentlenebilir ifade çıkmaktadır. Bu bağlamda eğer bir bilgisayar programı, bilgisayar veya onun donanımları ile etkileşimden doğan sonuçlar teknik özelliklere sahipse ve aynı zamanda bu yenilik ve sanayide uygulabilirlik basamağını içeriyorsa bu kriterler kapsamında bilgisayar yazılımına patent verilebilir.

7. Kaynaklar

[1] **http://tr.wikipedia.org/wiki/Bilgisayar**, (20 Aralık 2010, 17:00).

[2]**http://tdkterim.gov.tr/?kelime=bulu%FE&kategori=terim&hng=md** (15 Aralık 2010, 18:00).

[3]**http://tdkterim.gov.tr/?kelime=bulu%FE&kategori=terim&hng=md** (15 Aralık 2010, 21:00).

[4]http://www.tpe.gov.tr/portal/default2.jsp?sayfa=123&konu=1 (12 Aralık 2010, 18:00).

[5] Çavuşoğlu, A., **Kar Getiren Patent Stratejileri Patentle Kazanmak**, 16, (2010).

[6]**http://www.avrupapatent.com/marka.php?tescili=turkiyedepatentsistemi** (12 Aralık 2010, 17:00)

[7] Çavuşoğlu, A., **Kar Getiren Patent Stratejileri Patentle Kazanmak,** 25, (2010)

[8] Çavuşoğlu, A., **Kar Getiren Patent Stratejileri Patentle Kazanmak,** 26, (2010)

[9] Çavuşoğlu, A., **Kar Getiren Patent Stratejileri Patentle Kazanmak,** 14, (2010)

[10]**http://www.etkinpatent.com/bilgisayar-uygulamali-buluslarin-patentlenmesi.pdf** (11 Aralık 2010, 16:00)

[11]**http://www.kobifinans.com.tr/tr/bilgi_merkezi/021804/359** (11 Aralık 2010, 16:00)

[12] Çavuşoğlu, A., **Kar Getiren Patent Stratejileri Patentle Kazanmak,** 11, (2010)

[13]**http://tr.wikipedia.org/wiki/Yazilim** (12 Aralık 2010, 13:00)

[14]**http://www.bilgisayarnedir.com/sistem-yazilimlari.html** (11 Aralık 2010, 14:00)

[15]**http://www.bilgisayarnedir.com/uygulama-yazilimlari.html** (11 Aralık 2010, 14:00).

[16]**http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/957.html** (12 Aralık 2010, 15:00).

[17]**http://www.etkinpatent.com/bilgisayar-uygulamali-buluslarin-patentlenmesi.pdf** (12 Aralık 2010, 17:30).

[18] Çavuşoğlu, A., **Kar Getiren Patent Stratejileri Patentle Kazanmak,** 10, (2010).

[19] Aksu, M., **Bilgisayar Programlarının Patent Hukuku Kapsamında Korunmadığı Yönündeki Görüşün Değerlendirilmesi,** 141-151, (2010).

[20] Topaloglu, M., **Bilgisayar Programları Üzerindeki Haklar ve Bu Hakların Korunması, İstanbul,** 133, (1997) .

[21] Çavuşoğlu, A., **Kar Getiren Patent Stratejileri Patentle Kazanmak,** 12, (2010).

[22]**http://www.uspto.gov/web/offices/pac/doc/general/index.html#patent** (15 Aralık 2010, 17:00).